

(в тому числі і її членів) в інших місцях праці. Це дозволить реально зменшити для таких верств населення податковий тягар [4].

Можливе введення такої системи оподаткування доходів фізичних осіб, яка існує в розвинутих країнах світу – США, Великобританії та інших. У цих країнах усі платники податку на доходи фізичних осіб поділяються на різні категорії залежно від сімейного стану, рівня доходів, місця праці, наявності дітей на утриманні та інше. Згідно з чинним у цих країнах світу законодавством, платник податку має можливість самостійно обирати ту систему, яка для нього більш ефективна, наприклад, сплати податку з особисто отриманого доходу, від сукупного доходу всієї сім'ї, окреме оподаткування членів родини та інше. При цьому по кожному з перерахованих варіантів застосовуються різні ставки податку.

Основним напрямом подальшого вдосконалення законодавчої бази у цій сфері має стати зменшення податкового навантаження на соціально незахищені верстви населення та зростання відповідальності платників податку за ухилення від оподаткування. В жодній розвинутій країні немає суттєвої соціальної диференціації населення, що свідчить про необхідність податкового стимулювання формування середнього класу в національному суспільстві.

Література:

1. Стригуль Л. С. Дослідження сучасного стану функціонування системи оподаткування доходів фізичних осіб / Л. С. Стригуль, В. М. Зозуля // Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Серія : Технічний прогрес та ефективність виробництва. - 2014. - № 64. - С. 73-76.

2. Барабаш Л. В. Оцінка ефективності функціонування механізму оподаткування доходів фізичних осіб в Україні на сучасному етапі / Л. В. Барабаш, С. М. Концеба // Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. - 2013. - Вип. 82. - С. 233-242.

3. Білокудря Т. С. Методичні засади оподаткування доходів фізичних осіб / Т. С. Білокудря // Управління розвитком. - 2014. - № 5. - С. 72-74.

4. Литвиненко Я. В. Удосконалення системи оподаткування доходів фізичних осіб в Україні / Я. В. Литвиненко // Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]. Сер. : Економіка. - 2012. - Вип. 19. - С. 49-51.

Дмитро Викерик

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник: к.е.н., доцент Амбрик Л. П.

АЛЬТЕРНАТИВНІ ВАРІАНТИ ОПОДАТКУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ - ПІДПРИЄМЦІВ

Первісним завданням при створенні суб'єкта підприємницької діяльності виступає вибір системи оподаткування з метою ведення ефективної господарської діяльності, оптимізації оподаткування та отримання економічної вигоди [1]. На даний час в Україні чинним законодавством закріплена загальна та спрощена система оподаткування, вибір яких доступний як юридичним, так і фізичним особам-підприємцям. Усі фізичні особи-підприємці на загальній системі оподаткування мають право займатися будь-яким видом діяльності, мати необмежену суму доходу та кількість найманих працівників. Спрощена система оподаткування, в свою чергу, застосовуються у випадках і порядку, визначених виключно Податковим кодексом України.

Обираючи загальну систему оподаткування, фізична особа – підприємець сплачує податок на доходи фізичних осіб, ставка якого у 2016 році становить 18%, та віддаючи перевагу спрощеній системі оподаткування, обліку та звітності, представленій в Україні єдиним податком, за умови відповідності визначеним податковим законодавством критеріям може оподатковуватися за наступними ставками: на першій групі – у розмірі, що не перевищує 10% розміру мінімальної заробітної плати (у 2016 р. – 137,8 грн.); на другій групі – в розмірі, що не перевищує 20% розміру мінімальної заробітної плати (в 2016 р. – 275,6 грн.) та на третій групі –

в розмірі 3% або 5% від доходу в залежності від того, чи є суб'єкт господарювання платником ПДВ чи ні [2].

Разом із тим, при виборі суб'єктом підприємницької діяльності системи оподаткування слід урахувати її переваги та недоліки, що наведені в табл. 1.

Таблиця 1

Переваги та недоліки загальної системи оподаткування

Переваги	Недоліки
Відсутність обмежень у видах діяльності.	Складність адміністрування.
Відсутність обмежень обсягу доходу та кількості працівників.	Досить високе податкове навантаження, особливо при наявності найманих працівників.
Більш широка можливість планування та оптимізації оподаткування.	Обов'язкова реєстрація платником ПДВ при перевищенні обороту в 1 млн. грн. за 12 місяців.
Розмір сплачуваних податків прямо залежить від обсягу доходів за звітний період.	

Джерело: складено на основі [2]

Переваги спрощеної системи оподаткування для фізичних осіб-підприємців наведені в табл. 2.

Таблиця 2

Переваги та недоліки спрощеної системи оподаткування

Переваги	Недоліки
Простота нарахування єдиного податку.	Обмеження у видах діяльності, обсязі доходу та кількості найманих працівників.
Спрощене ведення обліку і відносна простота заповнення звітності.	Розмір податку для платників першої та другої груп не залежить від результатів діяльності.
Звільнення від сплати платником єдиного податку низки податків.	Обов'язкова сплата єдиного соціального внеску в мінімальному розмірі для першої та другої груп платників єдиного податку не залежно від результату діяльності.
Можливість не використовувати реєстратори розрахункових операцій (для платників єдиного податку першої групи).	

Джерело: складено на основі [2; 3]

Вважаємо, що існування альтернативних варіантів оподаткування фізичних осіб - підприємців є доцільним і необхідним, оскільки це приводить до стимулювання економічного зростання та ділової активності малого підприємництва, збільшуючи надходження до бюджету та покращуючи економічну ситуацію в країні в цілому.

Література:

1. Оподаткування суб'єктів господарювання [навчальний посібник] / В. П. Хомутенко, І. С. Луценко, А. В. Хомутенко, О. Г. Волкова; за ред. В. П. Хомутенко. – Одеса : «ВМВ», 2014. – 418 с.

2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI із змінами і доповненнями [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

3. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 № 2464-VI із змінами і доповненнями [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>